

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 9

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Intensiunea este un element din structura unui termen care:
 - a. reprezintă componenta lingvistică a termenului
 - b. redă în plan mintal proprietățile obiectelor care aparțin clasei respective de obiecte
 - c. se referă la totalitatea obiectelor care formează clasa respectivă de obiecte
 - d. reprezintă cuvântul sau grupul de cuvinte prin care se exprimă termenul
2. Din punct de vedere extensional, termenul *Marea Neagră* este un termen:
 - a. vid
 - b. singular
 - c. general
 - d. vag
3. Între termenii *tigru* și *mamifer* există un raport de:
 - a. ordonare
 - b. contrarietate
 - c. contradicție
 - d. încrucișare
4. Predicatul logic al propoziției „*Unele fapte importante sunt acțiuni care au la bază impulsuri inconștiente*” este:
 - a. au la bază
 - b. fapte importante
 - c. impulsuri inconștiente
 - d. acțiuni care au la bază impulsuri inconștiente
5. Reprezintă o propoziție universal afirmativă propoziția:
 - a. România este o țară membră a Uniunii Europene
 - b. Câteva documente au ars în urma incendiului
 - c. Nimeni nu este drept de bunăvoie
 - d. Multe persoane nu au primit împrumuturile solicitate
6. Conversiunea este un tip de raționament:
 - a. deductiv mediat
 - b. deductiv imediat
 - c. inductiv tare
 - d. inductiv slab
7. Teza de demonstrat este:
 - a. o propoziție concretă pe care o propunem și pe care urmează să o argumentăm
 - b. o premisă din care putem conchide propoziția care urmează să fie demonstrată
 - c. raționamentul prin care deducem propoziția care urmează să fie demonstrată
 - d. procesul prin care o propoziție dată este conchisă numai din propoziții adevarate

8. În cazul inducției complete concluzia este:
- întotdeauna probabilă
 - întotdeauna falsă
 - probabilă, dacă premisele sunt adevărate
 - adevărată, dacă premisele sunt adevărate
9. Inferența „*Difteria și variola sunt produse de microbi. Difteria și variola sunt boli contagioase. Prin urmare, toate bolile contagioase sunt produse de microbi.*”, este un exemplu de:
- inferență deductivă mediată
 - inferență deductivă imediată;
 - inducție completă
 - inducție incompletă
10. Un sofism este:
- o eroare logică produsă în mod intenționat
 - o eroare logică produsă în mod neintenționat
 - un argument valid
 - un silogism valid

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Nicio experiență de viață nu este inutilă.*
- Unele acțiuni umane nu sunt legale.*
- Toți cocorii sunt păsări migratoare.*
- Unii bărbați sunt bucătari talentați.*

- A. Precizați formula propoziției 2. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contrara propoziției 1 și subcontrara propoziției 4. **6 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 3 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **10 puncte**
- D. Reprezentați prin metoda diagramelor Euler propoziția categorică 2. **4 puncte**
- E. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Dacă unele figuri geometrice nu sunt dreptunghiuri, atunci unele dreptunghiuri nu sunt figuri geometrice.*
Y: *Dacă toate reptilele sunt vertebrate, atunci unele vertebrate sunt reptile.*
Pornind de la această situație:
- formalizați demersul logic specific celor două raționamente; **4 puncte**
 - explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- A. Fie următoarele două moduri silogistice: *aii-1, eao-4*.
- Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**
 - Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **4 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificați propoziția *Unii oameni nu sunt onești*. **8 puncte**
- C. Fie următoarea definiție:
Logica =_{df} știința logicii
- Precizați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
 - Menționați două reguli de corectitudine a definirii, diferite de regula de la punctul a. și construiți, pentru fiecare dintre acestea, câte o definiție care să le încalce. **8 puncte**